

Навчання державної мови дітей етнонаціональних меншин

Алла БОГУШ,

доктор пед. наук, професор, дійсна членкиня НАПН України, завідувачка кафедри теорії і методики дошкільної освіти, Південноукраїнський НПУ імені К. Д. Ушинського

Діти дошкільного віку в полікультурних регіонах України перебувають у стихійному двомовному оточенні. Тож нерідко в них спостерігається так зване “суржикове мовлення”. Розв’язати цю типову проблему можна за допомогою цілеспрямованого вивчення української мови як державної. Як організувати навчання мови в етнонаціональних групах дитячих садків, радить визнана вчена і постійна авторка журналу.

МОВА В ОСВІТЬОМУ ПРОЦЕСІ: ПРАВОВА ОСНОВА

Народ і мова єдині, немає мови — немає народу, немає нації. Мова — універсальний засіб буття народу з усіма його традиціями і звичаями, світосприйманням і світорозумінням, системою морально-етичних уявлень і соціокультурних орієнтирів.

У кожного народу є своя рідна національна мова, якою його представники мають право розмовляти, навчатися, виховувати своїх дітей, а в кожній самостійній суверенній державі є своя державна мова, вивчення якої — обов’язок її громадян.

За Конституцією України (ст. 10), державною мовою в Україні є українська. Водночас держава гарантує етнонаціональним меншинам національно-культурні та мовні права.

25 квітня 2019 р. було прийнято Закон України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”, у якому затверджено “єдиною державною (офіційною) мовою” в Україні українську мову (ст. 1) та утверджено її як “мову міжетнічного спілкування в Україні” (ст. 3).

Ст. 21 “Державна мова у сфері освіти” цього Закону гарантує громадянам, які належать до національних меншин України, право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною, мовою відповідної національної меншини. Це право реалізується шляхом створення **окремих класів (груп) з навчанням мовою національної меншини поряд із державною мовою**

і не поширюється на класи (групи) з навчанням державною мовою. Водночас мають бути створені належні умови для вивчення державної — української — мови. Законодавчі акти мовної політики стосуються всіх ланок, зокрема й дошкільної.

Зазначимо: у переважній більшості дошкільних закладів України освітня діяльність реалізується українською мовою. Окремі заклади дошкільної освіти зі статусом “україномовні” мають одну-дві групи, які послуговуються мовами етнічних меншин: у Донецькій та Луганській областях, особливо в “сірій зоні”, — російською, у Закарпатській — угорською, в інших регіонах — болгарською, молдавською, німецькою, єврейською, турецькою, польською, російською мовами.

Виникає нагальна потреба долучення дітей цих національностей до вивчення державної мови.

ВИВЧАТИ МОВУ, АБИ ЗАПОБІГТИ СУРЖИКУ

Діти дошкільного віку в полікультурних регіонах України перебувають у стихійному двомовному оточенні (у сім’ї, закладі дошкільної освіти, у повсякденному спілкуванні з однолітками, під час перегляду телепередач тощо). Розмовляючи рідною мовою (чи мовою спілкування батьків), вони щодня чують українську, яку добре розуміють уже в три-чотири роки.

Схожість російської й української мов неминуче веде до їх змішування, так званого “явища інтерференції”, суржику. Дитина неусвідомлено вставляє в російське мовлення елементи української мови (окремі слова, вимову звуків, морфем — префікси, суфікси, закінчення тощо).

“Палітра педагога” – в роботі допомога!

НОВИНА!

У 2020 році ви отримаєте **10 випусків** журналу “Палітра педагога”!

Оформіть передплату на сайті JMIL.COM.UA вже зараз, лише за **310** грн!

**ЦІКАВІ ПРОГУЛЯНКИ
ЩОДНЯ**

**ДОСЛІДЖУЄМО
ВОДУ**

**ОВОЧІ ТА
ФРУКТИ**

**ГУРТКИ
В ДИТСАДКУ**

**ТАКА РІЗНА
ФІЗКУЛЬТУРА**

ЩОНОМЕРА:

- 📌 Методичні поради щодо опрацювання теми
- 📌 Система роботи з дітьми
- 📌 Практичні розробки для всіх вікових груп: заняття, добірки ігор і вправ, посібники, сценарії свят і розваг
- 📌 Матеріали для співпраці з родиною

Кожен випуск – тематичний

**КОРИСНА
ЛОГОРИТМІКА**

СЕНДПЛЕЙ

**МОРАЛЬНЕ
ВИХОВАННЯ**

**РОЗВАГИ
ЗІ СНІГОМ**

**ГОТУЄМОСЯ
ДО ЗИМОВИХ СВЯТ**

БОНУС

**БЕЗОПЛАТНІ
Е-МАТЕРІАЛИ**

Скануйте QR-коди на сторінках журналу і завантажуйте матеріали для роботи:

- ✓ картки до дидактичних ігор
- ✓ пам'ятки
- ✓ репродукції картин
- ✓ фонограми тощо.